

เมื่อหยดน้ำขับเคลื่อนแม่น้ำ:

พฤติกรรมของเศรษฐกิจระดับจุลภาคกับ
การขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจระดับมหภาค

ดร. ปิยะนิตย์ โอนพรัตน์วิบูล

สำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สัมมนาประจำปี 2554

ทุนทางเศรษฐกิจและการพัฒนาภาคการเงินในช่วงแผนฯ 11

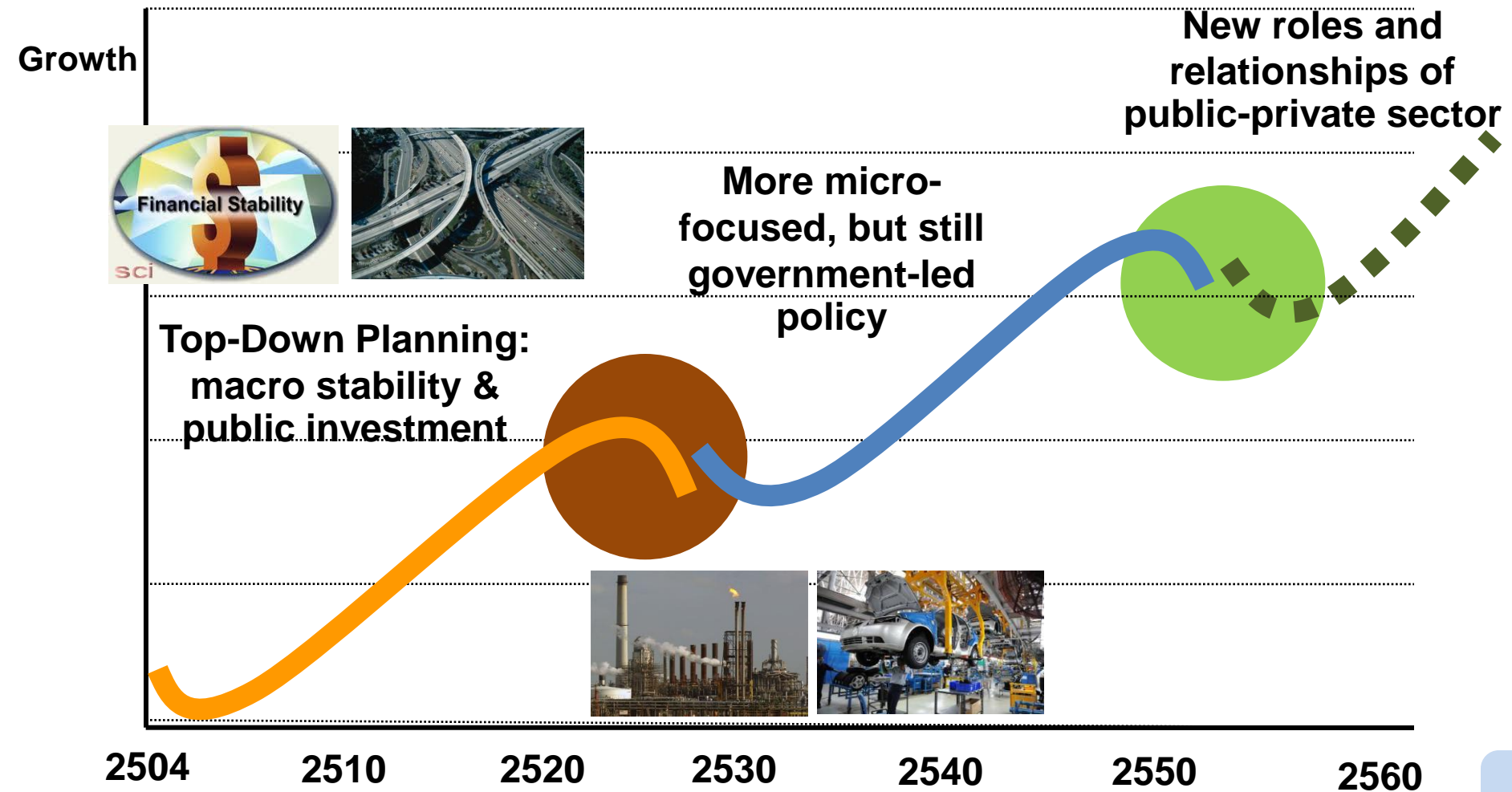
วันอังคารที่ 6 กันยายน 2554

ห้องแลนด์มาร์คบอลรูม โรงแรมแลนด์มาร์ค กรุงเทพฯ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

Why this research?

การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมามุ่งเน้นความสำคัญของนโยบายระดับมหภาค
ที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเศรษฐกิจในระดับจุลภาค

จุดประกายคำถาม

1

เป็นไปได้หรือไม่ที่การกระทำ/พฤติกรรมทางเศรษฐกิจระดับจุลภาค
จะเป็นตัวขับเคลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการตัดสินใจใน
ระดับภาคในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หรือเรียกว่า
“ปรากฏการณ์หยดน้ำขับเคลื่อนแม่น้ำ”

2

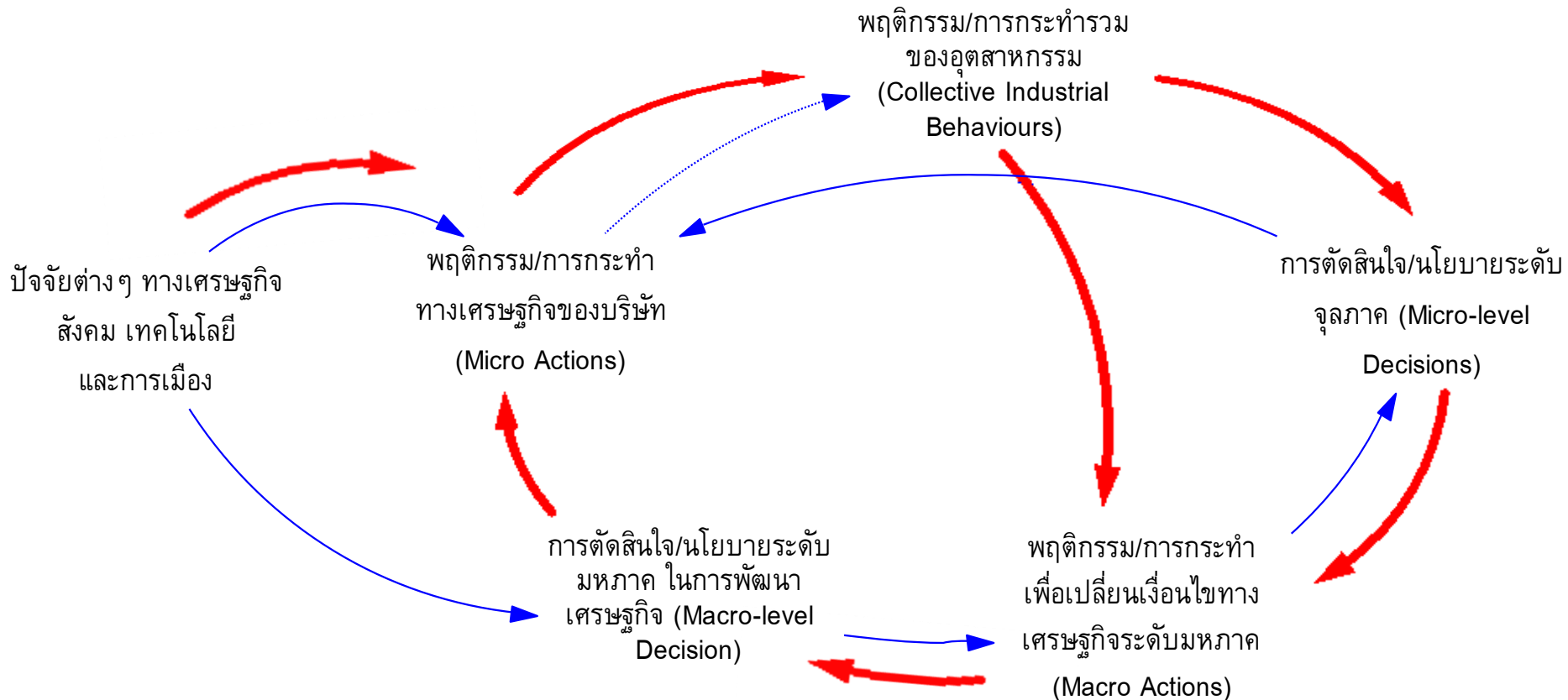
ปรากฏการณ์นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ในลักษณะใด และภายใต้ปัจจัย
หรือเงื่อนไขเช่นไร

การแสวงหาคำตอบ

กรอบการวิเคราะห์หลัก: **System Dynamics Concept**

- ศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์ Case Study กรณีคลาสเตอร์กล้วยไม้กลุ่มราชบุรี

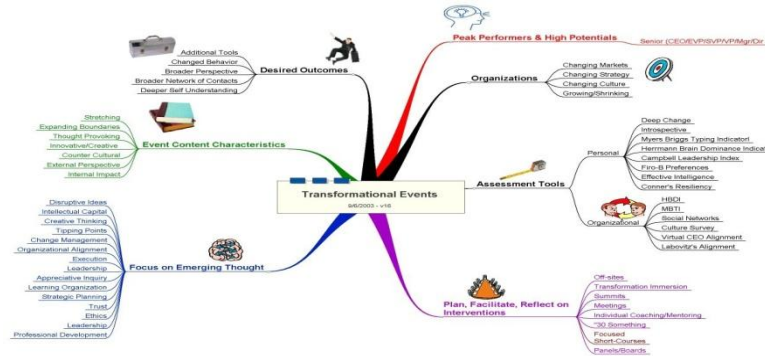
- ความสัมพันธ์ตามกระแสหลักที่พฤติกรรมระดับมหภาคมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ/นโยบาย และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจในระดับจุลภาค
- ความสัมพันธ์ในลักษณะที่พฤติกรรมระดับจุลภาคมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ/นโยบายทางเศรษฐกิจในระดับมหภาค

ทำความเข้าใจ แนวคิดพลวัตรเชิงระบบ (System Dynamics)

System Dynamics คิดค้นโดย Prof. Jay Forrester แห่ง MIT เมื่อปี 1956

- **Structural Thinking**

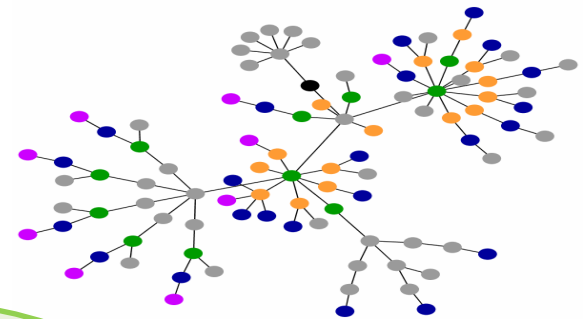

- **Long-Term Evolution & Non-Linear**

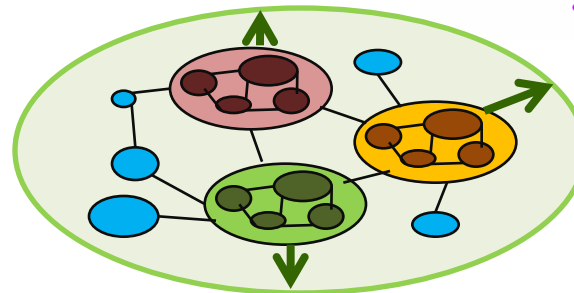

$$1 + 1 \neq 2$$

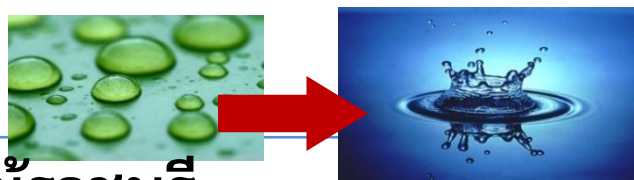
- **Complex System: Various Actors and Elements**

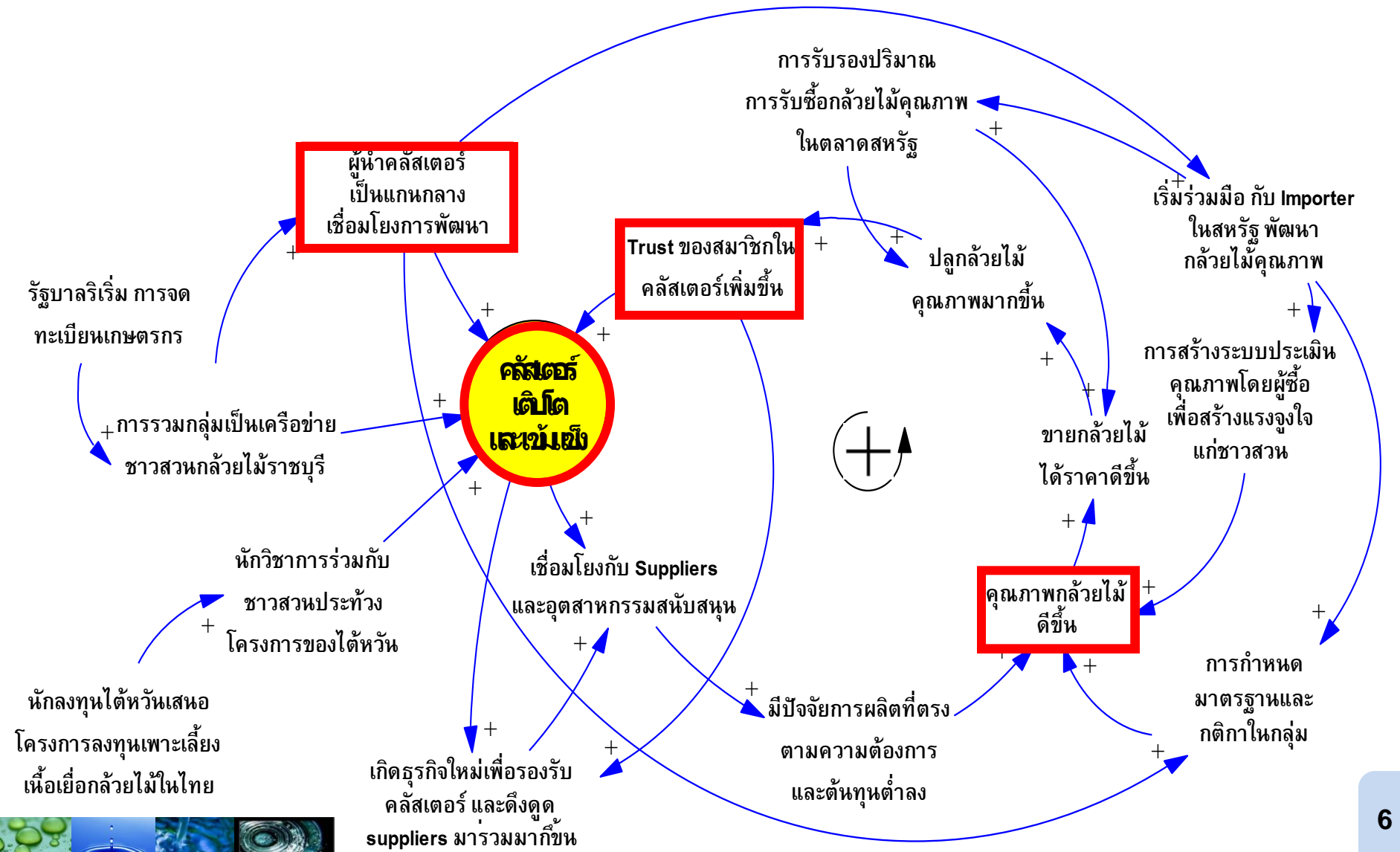
- **Interdependency: Small Systems-Big System**

จากหยดน้ำ 1 หยด กลายเป็นกลุ่มหยดน้ำ

Supply Chain Expansion Loop ของกลุ่มกล้วยไม้ราชบุรี

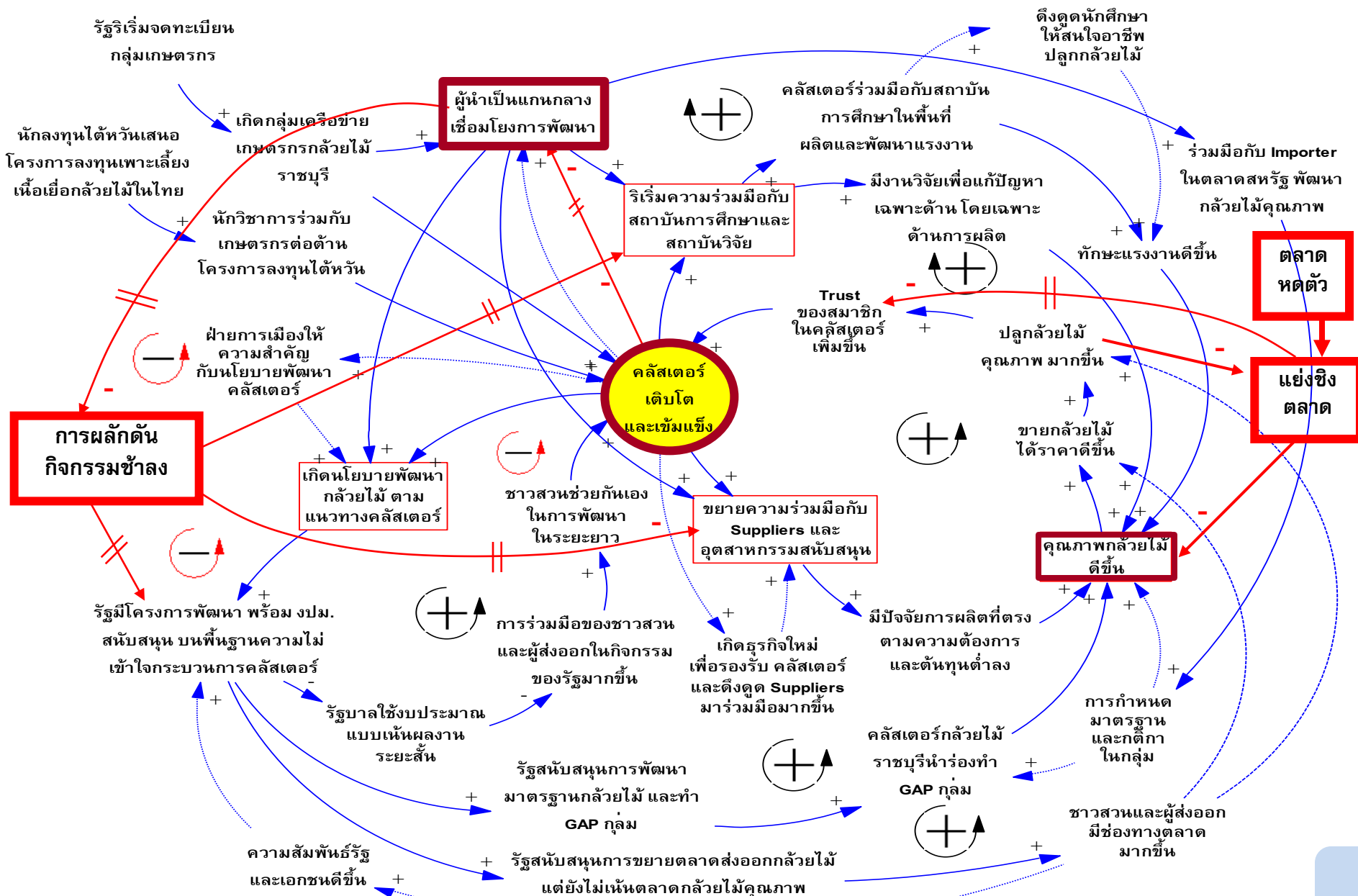
R&D Capability and HRD Loop

Government Support Loop

Integrated System Dynamics ของคลัสเตอร์กล้วยไม้ราชบุรี

ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์หยดน้ำขับเคลื่อนแม่น้ำ

การมี **วงจรเสริมแรง (reinforcing loop)** เกิดขึ้นในระบบ อย่างช้า ๆ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบ

Critical Mass

- **Core Mechanism:** แกนหลักในการขับเคลื่อนวงจร
- **Social Capital:** การใช้พื้นฐานของทุนทางสังคมในการขยายผลกว้างขึ้นเรื่อย ๆ
- **Quick-Win:** การสร้างกิจกรรมที่เห็นผลสำเร็จรวดเร็ว

สถานการณ์เร่งปฏิกิริยาของวงจรเสริมแรง
ของพฤติกรรมหยดน้ำ

ทุนทางสังคมของคลัสเตอร์กล้วยไม้ราชบุรี

1

ความไว้วางใจกันของสมาชิกคลัสเตอร์ (Trust)

2

ภาวะผู้นำของประธานกลุ่ม (Leadership)

3

ศูนยรวมความศรัทธา (Faith)

4

วัฒนธรรมและความสนใจร่วมกัน (Homogeneity)

ข้อเสนอแนะการปรับบทบาทภาครัฐและเอกชน

ภาครัฐ

สนับสนุนกระบวนการสร้างพลังของหยดน้ำ:
สร้างศักยภาพของกลไก/แกนหลักของการเชื่อมโยง
เครือข่ายการพัฒนาของธุรกิจในระดับจุลภาค
(Intermediary Institute)

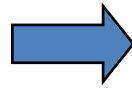
ภาคเอกชน

ปรับทัศนคติ โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งของ
ตนเองก่อน:
สร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อสร้างพลังในการสร้าง
ความสามารถในการแข่งขัน จนเกิดความโดดเด่น

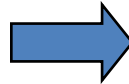
Mindsets for Success

Why Not?

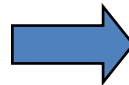
Imagination

Why Not Now?

Energy

Why Not Me?

Commitment

Source: Prof. Stephane Garelli

Thank You

Q&A

